

Uitgebreide toelichting van het meetinstrument

Merkmalprofile zur Eingliederung Leistungsgewandelter und Behinderter in Arbeit (MELBA)

December 2021

Review: M. van Hooff
J.B.Grondal
R. Van Heugten
Invoer: ML Bokhorst

1 Algemene gegevens

	Het meetinstrument heeft betrekking op de volgende categorieën
Lichaamsregio	Overige
Aandoening (ICD)	Overige
Domein 'Menselijk functioneren' (ICF)	Opleiding, beroep/werk, economisch leven

- *Korte beschrijving* → Melba is een referentiekader bij het kijken naar, vastleggen van en communiceren over arbeidscapaciteiten, arbeidsmogelijkheden en passendheid van werkplekken. Met behulp van 29 sleutelkwalificaties worden enerzijds de capaciteiten van een persoon in beeld gebracht en wordt anderzijds een functie beschreven. Hiervoor heeft Melba twee profielen: een capaciteitenprofiel en een eisenprofiel. Beide profielen kunnen onafhankelijk van elkaar worden gebruikt. Een profielvergelijking maakt plaatsing op maat mogelijk. Door de beide profielen te combineren is Melba een betrouwbaar en objectief instrument met specifieke mogelijkheden.
Melba werkt met scores van 1 t/m 5, waarbij niveau 3 staat voor het niveau van de gemiddelde Nederlander, of het niveau van de gemiddelde functie in Nederland.
Melba is geschikt om toe te passen bij Disability Management, Vocational Rehabilitation, personeelsselectie, arbeids(re)integratie en duurzame inzetbaarheid in de meest brede zin van het woord.^{1,2}
- *Doelgroep* → elke werkende persoon binnen een arbeids(re)integratieproces
- *Auteur:*
 - ✓ *Oorspronkelijke versie* → Kleffmann A, Weinmann S, Fohres F, Muller B (1990)²
 - ✓ *Nederlandse versie* → van Hooff M (2001)

2 *Doel van het meetinstrument*

- Evaluatief / effectiviteit
- Documentatie
- Inventariserend

3 *Soort / vorm van het meetinstrument*

- Observatie-/vragenlijst in vorm van documentatie
- *Opbouw* → 29 sleutelkwalificaties verdeeld over de volgende 5 groepen:¹
 - Cognitieve kenmerken:
werkplanning, bevattingsvermogen, oplettendheid, concentratievermogen, leren/onthouden, probleemoplossing, omschakeling, voorstellingsvermogen
 - Sociale kenmerken:
assertiviteit/weerbaarheid, leiderskwaliteit, contactvaardigheid, kritisch beoordelen, ontvangen van kritiek, teamwork
 - Kenmerken voor de manier van werkuitvoering:
uithoudingsvermogen, frustratietolerantie, kritische controle, stiptheid, ordenend vermogen, zelfstandigheid, zorgvuldigheid, verantwoording
 - Psycho-motorische kenmerken:
energetische inzet, fijne motoriek, reactiesnelheid
 - Schoolse vaardigheden:
lezen, rekenen, schrijven, spreken

Capaciteitenprofiel:

Het capaciteitenprofiel geeft middels een 5-puntsschaal het niveau aan van de sleutelkwalificaties waarover de cliënt beschikt. Het capaciteitenprofiel van Melba bevat die sleutelkwalificaties waarmee rekening gehouden dient te worden, wanneer een persoon naar arbeid toegeleid of teruggeleid wordt.

Eisenprofiel:

De Melba items worden gebruikt om de eisen van een functie weer te geven. Hier wordt in een 5-puntsschaal beoordeeld welk niveau van eisen van toepassing is. De criteria die bij het documenteren van de arbeidsmogelijkheden worden gebruikt liggen eveneens ten grondslag aan het eisenprofiel. Met het eisenprofiel kunnen alle functies beschreven worden, onafhankelijk van doelgroep of branche.

- *Meetniveau* → per item: wijze score (1-5); meetniveau ordinaal
Elke score bij elk item is apart gedefinieerd.

4 *Verkrijgbaarheid*

- *Opvraagbaar bij* → <https://www.melba.nl/>
Een cursus en certificering is verplicht. Na geregistreerd te zijn als Melba-toepasser zijn de inhoudelijke bestanden toegankelijk via een wachtwoord en inlognummer.
- *Geschatte kosten* → zie voor cursusinfo en een actueel overzicht van prijzen en cursusdata: <https://www.melba.nl/cursussen/melba-cursus/>
- *Copyright* → ja

5 *Methodologische kwaliteit*

- **Interne consistentie**
→ geen gegevens bekend
- **Reproduceerbaarheid**
 - ✓ *Betrouwbaarheid (reliability)* →
ICC; inter: N=25; populatie: jonge volwassenen met psychische beperkingen
→ Gehele lijst: ICC inter:0.75 with a 95% confidence interval lower boundary of 0.6⁴
→ Subcategorie lijst:
Cognitive characteristics: ICC 0.75
Work performance characteristics: ICC 0.79
Psychomotor characteristics: ICC 1.0
Cultural/technical communication: ICC lower than 0.75
- **Validiteit** → geen gegevens bekend
Opmerking van de auteurs: validiteit is vanuit de definitie gezien niet meetbaar omdat Melba een documentatiesysteem is.⁵
- **Responsiviteit / longitudinale validiteit** → geen gegevens bekend

6 *Hanteerbaarheid / feasibility*

- *Taal* → Nederlands
- *Benodigheden* → handboek Melba. Voor digitale verwerking is software beschikbaar²
- *Randvoorwaarden* → persoon moeten werken of deelnemen aan een arbeids(re)-integratieproces
- *Benodigde tijd* → variërend van een dagdeel tot een dag.
- *Gebruikershandleiding* → ja, toegankelijk na certificering en registratie, zie bij '4 Verkrijgbaarheid'

7 *Normgegevens*

- *Interpretatie* →
De verzamelde gegevens uit het diagnostisch proces worden in één of beide profielen ingevuld en gescoord. Na het scoren zijn aanvullingen per item nodig. Er ontstaat een overzicht over de profiel(en) waar verdere maatregelen kunnen worden afgeleid.⁴

8 *Overige gegevens*

- Het capaciteitenprofiel en eisenprofiel kunnen ook apart gebruikt worden. Daarnaast bestaat de mogelijkheid de twee profielen met elkaar te vergelijken, maar de beoordeling gebeurt kwalitatief. Er kunnen op deze basis van deze gegevens verdere maatregelen voor de arbeids(re)integratieproces worden bepaald.²

- Met de Melba software, die draait onder Windows, is het mogelijk om alle 'papieren' handelingen door de computer uit te laten voeren. Tevens kan het systeem profielvergelijkingen uitvoeren, zowel de vergelijking van de capaciteiten van een persoon met de eisen van een functie, als het vergelijken van enkele capaciteitsprofielen van dezelfde persoon. Ook kan men huidige (feitelijke) profielen vergelijken met (gewenste) ontwikkelingsprofielen. De software is geschikt voor het gebruik in netwerken en compatibel gemaakt voor programma's als SPSS, EXCEL, etc.²
- De module Melba SL is ontwikkeld om bij veelvuldige scores 1 of 2 een meer gedifferentieerde score van de capaciteiten of eisen mogelijk te maken. De profielwaarde 1 is hierbij in de drie niveaus A, B en C verdeeld en de profielwaarde 2 in de niveaus D en E. Melba SL heeft zo voor het in kaart brengen van capaciteiten van mensen met een overwegend laag capaciteitsniveau en voor functie- of taakeisen aan de onderkant van de arbeidsmarkt dus vijf niveaus. Daarmee maakt Melba SL het onder andere mogelijk om ook geringe veranderingen bij een laag capaciteitsniveau vast te leggen. Het gebruik van Melba SL is vooral handig: als er met cliënten of leerlingen wordt gewerkt met ondergemiddeld capaciteitsniveau, als er beperkte vorderingen worden verwacht en deze gedetailleerd wilt vastleggen en/of als men over een langere tijdsperiode kleine vorderingen gedetailleerd wil volgen en als basis voor werkplekonderzoek en werkplekaanpassing op taakniveau. Met module Melba SL kunnen ook de functie-eisen in kaart gebracht worden. De inzet hiervan is zinvol als er een gedetailleerde analyse nodig is van functies die lage eisen stellen, of bij analyses van losse taken.^{1,2}
- Met de module Melba+Mai is het mogelijk om als aanvulling de lichamelijke capaciteiten van een persoon of de lichamelijke capaciteiten die vereist worden binnen een functie in kaart te brengen. Deze module heeft capaciteits- en eisenprofielen met ieder 25 kenmerken met betrekking tot de categorieën informatie, lichaamshouding, voortbeweging en lichaamsdeelbeweging. Bovendien zijn verschillende complexe fysieke kenmerken opgenomen. Voor de beoordeling van de kenmerken gebruikt Melba+Mai de bekende 5-puntsschaal van Melba. Daarnaast is aan de schaal nog een profielwaarde toegevoegd, waarmee kan worden aangegeven dat een capaciteit of eis niet aanwezig is (0). Het gebruik is aan te bevelen in alle situaties waarbij naast de sleutelkwalificaties ook lichamelijke aspecten in aanmerking genomen moeten worden. Voor certificering is deelname aan een tweedaagse training noodzakelijk. Deze is alleen toegankelijk voor Melba gecertificeerden en telt mee voor de hercertificering.^{1,2} Zie voor een actueel overzicht van prijzen en cursusdata: <https://www.melba.nl/cursussen/melba-mai/>
- IDA, het 'Instrument ten behoeve van de Diagnostiek van Arbeidsvaardigheden', bestaat uit een veertiental arbeidstoetsen van verschillende moeilijkheidsgraad, die betrekking hebben op de verschillende Melba kenmerken. Het gebruik van IDA is gekoppeld aan het gebruik van Melba. Omgekeerd is dat niet zo. Om deel te kunnen nemen aan de IDA cursus is Melba certificering vereist.^{1,2} De IDA is apart opgenomen in www.meetinstrumentenzorg.nl.
- Om betrouwbare Melba profielen en rapportages te kunnen maken moet een Melba cursus gevolgd worden. Bij het goed afsluiten van de cursus wordt een certificaat uitgereikt. Het nummer van dit certificaat is belangrijk: het dient als waarborg voor een betrouwbare toepassing van Melba voor opdrachtgevers. Dit nummer dient vermeld te worden op de gemaakte profielen en rapportages. Opdrachtgevers kunnen daardoor checken of u inderdaad gecertificeerd bent. Om de twee jaar dient er voor hercertificering een themadag gevolgd te worden.²

9 *Literatuurlijst*

1. Van Hooff Arbeidskundig Advies. Algemene informatie Melba. 2017. Beschikbaar via: <https://www.melba.nl/wp-content/uploads/sites/2/2017/03/InfostukMelbaWebsite.pdf>
2. Melba. Beschikbaar via: <https://www.melba.nl/>
3. Achterberg T, Wind H, Prinzie P, Frings-Dresen M. Inter-rater reliability of the "Merkmalprofile zur Eingliederung Leistungsgewandelter und Behinderter in Arbeit" (MELBA) in young disabled adults with psychosocial limitations. *Work*. 2013;44:491-497.
4. Kleffmann A, Weinmann S, Fohres F, Mueller B. Psychologische Merkmalprofile zur Eingliederung Behinderter in Arbeit - MELBA. Bonn: Der Bundesminister für Arbeit und Sozialsordnung; 1997.